

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

Reykjavík, 25. nóvember 2020

Efni: Umsögn um áform um ný lög um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og áætlana, mál nr. 243/2020

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „**samtökin**“) vísa til máls nr. 243/2020, og birt er á samráðsgátt Stjórnarráðsins, þar sem kynnt eru til umsagnar áform um setningu nýrra heildarlaga um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og áætlana. Fram kemur í umfjöllun í umræddri kynningu að með boðuðum breytingum er stefnt að því sameina í eitt, lög um mat á umhverfisáhrifum og lög um umhverfismat áætlana auk þess sem ferli við mat á umhverfisáhrifum verður einfaldað og þáttökuréttindi almennings eflað.

SI hafa kynnt sér þau skjöl sem liggja til grundvallar í framangreindu máli, þ.e. annars vegar áform um ný lög um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og áætlana og hins vegar mat á áhrifum lagasetningar, og óska samtökin eftir að koma á framfæri eftirfarandi athugasemdem.

Hvað varðar það markmið að einfalda ferli umhverfismats þá styðja SI breytingar til einföldunar og aukinnar skilvirkni. Hefur sú skoðun SI endurspeglast m.a. í fyrri umsögnum um sambærileg mál sem hafa slíka einföldun að markmiði. Telja SI að samræming á öllu fyrirkomulagi hvað varðar framkvæmd og ferli umhverfismats framkvæmda og áætlana sé til þess fallin að einfalda og stytta málsmeðferðartíma framkvæmda í heild sinni. Hefur það jafnt áhrif á það ferli sem umræddir lagabálkar umhverfismats taka til sem og slíkt mun einnig, ef rétt er staðið að málum, hafa áhrif á ferli framkvæmda að teknu tilliti til þess að slíkar framkvæmdir eru að auki háðar öðrum leyfum eða samþykktum stjórnvalda á síðari stigum. Því munu allar breytingar í þeirri keðju stjórnsýslumála til einföldunar eða aukinnar skilvirkni stuðla að styttri málsmeðferðartíma í heild sinni.

Að gefnu tilefni vilja SI vekja athygli á skýrslu um málsmeðferð við leyfisveitingar og mat á umhverfisáhrifum sem VSÓ ráðgjöf vann á vegum Samorku, SA, SI og FRV. Í umræddri skýrslu var framkvæmd greining á umræddri málsmeðferð og samhliða lagðar fram tillögur um einföldun ferla. Þess ber að geta að kynning á skýrslunni og niðurstöðum hennar fór fram á félagsfundi Félags ráðgjafaverkfræðinga hinn 21. október sl. og má sjá þá kynningu inni á eftirfarandi vefslóð: <https://www.si.is/frettasafn/radgjafarverkfraedingar-raeda-mat-a-umhverfisahrifum>.

Í stuttu máli leiddi greiningin í ljós að í ferlinu sé töluverður tvíverknaður, boðleiðir óþjálur og ferli óþarflega flókin. Þá kemur þar fram að samanburður við löggjöf nágrannabjóða staðfesti þá greiningu. Víða eru tækifæri til að einfalda ferla og straumlínulaga til að bæta yfirsýn, draga saman verkþætti og stytta málsmeðferðartíma án þess þó að skerða þáttökurétt almennings og hagsmunaaðila eða vera í andstöðu við tilgang viðkomandi laga. Að teknu tilliti til þeirrar greiningar eru í skýrslunni lagðar tillögur til úrbóta og einföldunar á málsmeðferð og leyfisferli framkvæmda sem falla undir lög um mat á umhverfisáhrifum.

Samhliða því að vekja athygli á niðurstöðum framangreindrar skýrslu þá skora samtökin á umhverfis- og auðlindaráðuneyti að taka þær tillögur sem fram koma í skýrslunni til skoðunar samhliða þeirri vinnu sem framundan er hvað varðar það mál sem hér er til umfjöllunar.

Þá benda SI á að í mati á áhrifum lagasetningar segir að gert er ráð fyrir að Skipulagsstofnun þrói og reki stafræna gagna- og upplýsingagátt vegna umhverfismats. Í því samhengi skora SI á ráðuneytið að taka til skoðunar hvort slíkt auki a skilvirkni umfram það að nýta það hagræði sem gæti falist í nýta frekar verkefnið Stafrænt Ísland í þeirri vinnu með það að markmiði að samræma enn frekar ferla, hvort sem það varðar umhverfismat eða aðra stjórnsýsluferla sem framkvæmdir eru einnig undirorpnar til viðbótar við umhverfismat framkvæmd eða áætlaða. Með því að heimfæra verkefnið undir Stafrænt Ísland væri verið að samþætta ólíka stjórnsýsluferla sem óneitanlega felur í sér aukið hagræði, jafnt fyrir stjórnsýslu sem og framkvæmdaaðila.

Að öðru leyti gera SI ekki frekari athugasemdir um mál þetta að svo stöddu máli. Er framangreindum ábendingum hér með komið á framfæri við umhverfis- og auðlindaráðuneyti.

Virðingarfyllst,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lára M. K. Ólafsson', is written over a horizontal line.

Lárus M. K. Ólafsson,
sérfræðingur á sviði umhverfis- og orkumála